

ה"ת 24662/07/19 - מדינת ישראל - יאל"כ, להב 433 נגד זאב זלצמן, פרידה זלצמן

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 24662-07-19 מדינת ישראל - יאל"כ, להב 433 נ' זאב זלצמן ואח'
לפני: כבוד השופט גיא אבנון
המבקשת: מדינת ישראל - יאל"כ, להב 433
נגד
המשיבים: 1. זאב זלצמן
2. פרידה זלצמן
בשם המבקשת: רס"ר דימה לוינשטיין ורס"ר נתי ביטאו
בשם המשיבים: המשיב 1

החלטה

לפני בקשה להארכת תקופת החזקת תפוסים (מוצגים ורכוש) למשך 180 ימים נוספים.

1. ברקע לבקשה מתנהלת חקירה נגד מספר חשודים בחשד לביצוע עבירות מרמה בנסיבות מחמירות, קשירת קשר לפשע, הלבנת הון, עבירות מס, פגיעה בזכויות יוצרים ועוד. החשוד המרכזי הוא בנם של המשיבים, לו מיוחסות עבירות בהיקף של כ- 23 מיליון ₪. המשיבים עצמם נחקרו באזהרה ומיוחסות להם עבירות בשווי של כ- 7.5 מיליון ₪. החקירה הפכה לגלויה ביום 15.1.19, אז נחקרו המשיבים לראשונה ונתפסו מוצגים ורכוש בהתאם לצווים שהוצאו כדין. לעת הנוכחית המוצגים כוללים מסמכים והתקן אחסון נייד, והרכוש כולל דירה בבעלות המשיבים בה הם מתגוררים ברחוב בורוכוב 21 בחדרה (להלן: הדירה). הדירה תפוסה ברישום והמבקשת העריכה את שווייה בסך של כ- 2.5 (שניים וחצי) מיליון ₪. כן תפוס חשבון בנק של המשיבים ובו יתרת זכות בסך של כ- 205,000 (מאתיים וחמישה אלף) ₪ (להלן: החשבון) (הדירה והחשבון יכוננו להלן ביחד: הרכוש).

2. ב"כ המבקשת עתר להארכת תקופת התפיסה למשך 180 ימים נוספים על מנת לאפשר קידום החקירה (המוצגים נדרשים לטענתו כראיה) ועל מנת לאפשר חילוט רכוש בשווי עבירות הלבנת הון בתום ההליך, ככל שיוגש כתב אישום. לצורך כך הפנה ליחס בין שווי הרכוש לשווי העבירות, כמו גם לכך שהדירה, שהיא עיקר הרכוש, תפוסה ברישום בלבד. כן הפנה לדו"ח סודי ולחומרי חקירה גולמיים שיש בהם, לטענתו, לבסס את החשדות והצורך בהיעתרות לבקשה.

3. המשיבים לא היו מיוצגים, כך שהמשיב הוא שייצג את בני הזוג בדיון מיום 1.8.19 (שהתקיים בהיעדר המשיבה שלא התייצבה). לטענת המשיבים (בתגובתם הכתובה) הם אינם חשודים בעבירות מקור לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון); את הדירה רכשו לפני כ- 30 שנה, בכסף שחסכו בעמל כפיהם; הכספים בחשבון התקבלו מאמה המנוחה של המשיבה בטרם הלכה לעולמה, מקרן פנסיה של המשיב שנפדתה בצוק העתים ומקרן פיצויים של המשיבה. כן הפנו לכך שהם אנשים מבוגרים בשנות השבעים לחייהם, עתידים לחגוג את

חתונת הזהב בעוד חודשים ספורים, וזקוקים לרכושם. בדיון הוסיף המשיב וטען כי ירש דירה בתל אביב אותה מכר; כי קיבל כספים מאמו, וכי מעולם לא לקח כסף מבנו (החשוד המרכזי). לדבריו, הקושי המרכזי נוגע לתפיסת הכסף בחשבון, שכן המשיבים זקוקים לכסף למחייתם ועל מנת לאפשר להם לחגוג את חתונת הזהב. לא הוצגו ראיות.

4. בתום הדיון ביקשתי מהצדדים לבחון אפשרות של שחרור הכסף בחשבון (או חלקו) כנגד שעבוד של נכס נוסף, ככל שימצא. לצורך כך נדחה הדיון למשך 4 ימים, שלאחריהם (משהצדדים לא הגיעו להבנות) הגישה המבקשת לבית המשפט דו"ח סודי בצירוף חומרי חקירה גולמיים.

5. עינתי בדו"ח הסודי (סומן גא/1) ובחומרי החקירה עליהם הוא מבוסס (למען הסר ספק, הוגש חלק קטן מחומרי החקירה, כאלו שרלוונטיים למשיבים ולבקשה שלפניי), ולאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים (בכתב ובעל פה) מצאתי לקבוע כי קיים חשד סביר הקושר את המשיבים לעבירות המיוחסות להם. אוסיף כי חלק נכבד מתוצרי החקירה הרלוונטיים למשיבים הוטחו בפניהם, ולעת הנוכחית נראה כי תשובותיהם אינן מתיישבות עם הממצאים. שווי העבירות המיוחסות למשיבים (נספח שסומן גא/2) עומד על כ- 7.5 מיליון ₪, ועולה לאין ערוך על שווי הרכוש, שכאמור מוערך בסך כולל של כ- 2.7 מיליון ₪ (שחלקו הארי הוא הדירה התפוסה ברישום).

6. ככלל ראוי להתיר למדינה להחזיק בתפוסים כדי מלוא שווי העבירות על מנת לאפשר חילוטם בתום ההליך המשפטי, ככל שיוגש כתב אישום וככל שהמשיבים יורשעו בדיון, זאת בשל עבירות הלבנת הון המיוחסות למשיבים ולאור הוראת סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון. לחילוט מלוא שווי העבירות בתום ההליך ראו ע"פ 1872/16 ניסים דז'לדטי נ' מדינת ישראל (18.05.17), ע"פ 4143/17 מחמד עאבד נ' מדינת ישראל (13.08.18). לתפיסה זמנית בשווי העבירות כולן ראו ע"פ 7701/17 אוקסנה סנדלר נ' מדינת ישראל (23.10.17).

7. מנגד, בכל שלב שומה על בית המשפט לבחון את הצורך בהמשך החזקת התפוסים, כולם או חלקם, הן בבחינת סיכויי ההרשעה וסיכויי החילוט בתום ההליך, והן בבחינת הנזק שנגרם למשיבים וחלופות תפיסה אפשריות. באיזונים שעורך בית המשפט יש להתחשב בסוג התפוסים, ביכולת ההיפרעות מהם בתום ההליך, בנסיבותיהם של המשיבים ובאפשרות להקטנת הנזק הנגרם להם, תוך שבית המשפט משווה לנגד עיניו בכל עת את חזקת החפות העומדת למשיבים, שבשלב זה הם בגדר חשודים בלבד.

ראו החלטת בית המשפט העליון, כבוד השופטת ע' ברון בע"פ 6532/17 מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים (8.4.18). באותו עניין מצא בית המשפט לצמצם את היקף התפוסים והעמידם על כ- 36% משווי העבירות שיוחסו לנאשמת, לאור הערכת חסר בדבר סיכויי החילוט בתום ההליך. כמו-כן מצא בית המשפט לערוך איזון בסוגי הרכוש התפוסים לאחר שקבע כי תפיסת חשבונות בנק היא אמנם האמצעי היעיל ביותר לחילוט (קרי מימוש מטרת התפיסה בתום ההליך המשפטי), אך זהו האמצעי הפוגעני ביותר כלפי הנאשמת. בנסיבות אלה הורה בית המשפט לשחרר את מרבית חשבונות הבנק של הנאשמת ומתוך תפוסים שהותיר בשווי של 2.5 מיליון ₪ מצא להקפיא סך של מיליון ₪ מתוך החשבונות, והיתרה בתפיסה של דירת מגורים שבבעלות הנאשמת.

כן ראו החלטת בית המשפט העליון, כבוד השופט ע' ברון בע"פ 80/19 אהוד מאיר שאיבות בע"מ נ' מדינת ישראל (11.8.19), שם עמד בית המשפט על התכליות שעומדות בבסיסו של כלי החילוט, על הצורך בתפיסה זמנית על מנת להגשים את יכולת החילוט בתום ההליך, ובצד זאת על החובה לערוך איזונים בין האינטרס הציבורי לבין זכות הקניין של הנאשם (החלטה בתפיסה זמנית לאחר הגשת כתב אישום). הפרק האחרון להחלטה הוקדש לנושא המידתיות, כשבסופה של החלטה נמצא לצמצם מהיקף הרכוש התפוס עד לסך של 18 מיליון ₪, מתוך עבירות בשווי של 35 מיליון ₪. עוד ראוי לציין כי בית המשפט מצא להשאיר את הכספים כולם תפוסים, והיתרה בנכסי נדל"ן ובכלי רכב. מפאת חשיבות ההחלטה ראיתי להביא את עיקרי הפרק האחרון (פסקה 22):

"צמצום היקפו של הצו הזמני מתבקש בראש ובראשונה לנוכח חלוף הזמן מעת תפיסתו של הרכוש עוד בשלב חקירתם של המערערים, ובשים לב להתמשכותו הצפויה של ההליך הפלילי בעניינם. כפי שכבר הוברר, חילוט רכושו של אדם טומן בחובו פגיעה קשה בזכות הקניין הנתונה לו, והפגיעה מתעצמת ככל שתקופת החילוט מתמשכת. על כן, במסגרת בחינת מידתיות החילוט הזמני נדרש בית המשפט לבחון את פרק הזמן שבו צפוי הצו הזמני לעמוד בתוקף - הן פרק הזמן שחלף הן צפי הזמנים לסיום ההליך (ראו והשוו: רע"פ 1792/99 גאלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג (3) 312, 323 (1999)). בענייננו רכושם של המערערים תפוס כבר כ-5 שנים; והגם שחלפו כשנתיים וחצי מאז הוגש כתב האישום (9.1.2017) - בשלב זה נחקרו עדים בודדים בלבד, בעוד רשימת העדים מונה קרוב ל-400 עדים. בנסיבות אלה, ובהינתן חזקת החפות העומדת למערערים, דעתי היא שנדרש לצמצם את היקף החילוט שנקבע.

עוד נדרש ליתן משקל לכך שעל פי התשתית הראייתית הלכאורית, אמנם המערערים זכו במכרזים שלא כדין ובאמצעות מעשי מרמה - ואולם הם ביצעו את עבודות הסלילה והפיתוח שהתחייבו לבצע על פי מכרזים אלה, נראה שלשביעות רצונה של מי אביבים, יש להניח כי נשאו בעלויות לא מבוטלות לשם כך. גם בעובדה זו יש כדי להוביל לכלל מסקנה כי נדרש לצמצם את היקף החילוט."

8. בבואי לערוך איזונים בתיק דנן מצאתי כי בשלב זה, לאור עוצמת החשד המבוסס על איכות חומרי החקירה; בהתחשב בחלקם של המשיבים בעבירות, בהינתן קצב התקדמות החקירה; בחלוף כשבעה חודשים ממועד הפיכתה לגלויה; בהתחשב באפשרות להגשת כתב אישום ובסיכויי הרשעה וחילוט בתום ההליך, ותוך שנתתי דעתי לנסיבותיהם של המשיבים כפי שהובאו בדיון ובכתב הטענות, ראוי לאפשר למבקשת להחזיק בשלב זה רכוש בשווי מחצית העבירות המיוחסות למשיבים. לעת הנוכחית שווי הרכוש עומד על כשליש משווי העבירות, ומכאן יש צורך בהותרת הרכוש כולו בחזקת המבקשת.

9. אשר למוצגים, ככל שאלו נדרשים, בין אם לצרכי חקירה ובין אם להגשה בעתיד כראיות במשפט, יש לאפשר המשך החזקתם. בצד זאת, ככל שהמשיבים יראו צורך באיזה מן המסמכים, הם רשאים לפנות למבקשת בבקשה להעתיקם, וחזקה על המבקשת כי תשקול בקשתם בנפש חפצה, כמובן בכפוף לכך שלא יימסרו מסמכים שהעתקתם עלולה להביא לשיבוש החקירה.

10. אשר לתקופה המבוקשת, בשלב זה של ההליך ועל רקע היכרות של בית המשפט עם פעולות חקירה נדרשות ופרק הזמן הדרוש להשלמתן (בית המשפט מטפל בכלל הבקשות והצווים הרלוונטיים לחקירה), וחרף העובדה שהמבקשת שגתה עת לא פירטה בדו"ח הסודי את רשימת פעולות החקירה המתוכננות, מצאתי להיעתר לבקשה במלואה.

תוצאה

11. אני מורה על הארכת תקופת החזקת התפוסים למשך 180 ימים נוספים כמבוקש, בכפוף להערה בסעיף 8 לעיל.

ניתנה היום, י"א אב תשע"ט, 12 אוגוסט 2019, בהיעדר הצדדים.

ההחלטה תישלח לצדדים.

הדו"ח הסודי וחומרי החקירה יוחזרו למבקשת במזכירות בית המשפט, החל מיום 15.8.19.